

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-14-03/2012
P/12/187

Warszawa, 5 grudnia 2012 r.

**Pan
Marcin Piróg
Prezes Zarządu
Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Polskich Liniach Lotniczych LOT S.A.² kontrolę sprawdzającą, dotyczącą nadzoru właścicielskiego nad Spółką, obejmującą okres 2010-2012 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole podpisanym 30 października 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie działania Spółki podejmowane w celu realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych w wyniku przeprowadzonej w 2008 r. kontroli sprawowania nadzoru właścicielskiego nad Spółką w latach 2004-2008³. W ramach tych działań został opracowany i zatwierdzony „Program restrukturyzacji PLL LOT wraz z projekcją finansową na lata 2010 - 2015”⁴. Zmniejszono stratę netto w 2010 r. do kwoty 56 219,6

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r., w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2010 r. Nr 227, poz. 1482 ze zm.).

² Dalej także: *PLL LOT lub Spółka*.

³ Wystąpienie pokontrolne LWA-41049-1-2008 z 29 kwietnia 2009 r.

⁴ Uchwała nr 32/2009/VII/32 Rady Nadzorczej PLL LOT S.A. z 11 grudnia 2009 r.

tys. zł (ze 168 057,3 tys. zł w 2009 r.). Ponadto opracowano procedurę postępowania z oświadczeniami majątkowymi składanymi przez członków Zarządu Spółki⁵.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę na pogorszenie wyniku finansowego Spółki w 2011 r. oraz pogorszenie w kontrolowanym okresie wskaźników rentowności aktywów (ROA) i kapitału własnego (ROE) - odpowiednio do (-5,3%) i do (-44,9%) w 2011 r.

1. Rok obrotowy 2010 Spółka zamknęła stratą netto w wysokości 56 219,6 tys. zł, która w 2011 r. wzrosła do 145 686,3 tys. zł netto. Na wynik ten wpłynęła strata ze sprzedaży (pomimo jej zmniejszenia z 167 249,4 tys. zł w roku 2010 do 158 172,0 tys. zł w roku 2011) oraz ujemne saldo na działalności finansowej. Wartość aktywów trwałych na 31 grudnia 2010 r. wynosiła 1 930 304,5 tys. zł. W 2011 r. nastąpił wzrost tej wartości do kwoty 2 007 988,1 tys. zł, to jest o 4%.

W tym samym okresie nastąpił również spadek wartości aktywów obrotowych i kapitału własnego. Aktywa obrotowe na 31 grudnia 2010 r. wynosiły 781 497,7 tys. zł, a w 2011 r. ich wartość spadła do kwoty 744 090,5 tys. zł, to jest o 4,8%. Kapitał własny na 31 grudnia 2010 r. wynosił 500 100,1 tys. zł i w 2011 r. spadł do kwoty 324 476,0 tys. zł, to jest o 35,1%. Zwiększyły się natomiast przychody ze sprzedaży, które w 2010 r. wynosiły 2 958 846,3 tys. zł, a w 2011 r. zamknęły się kwotą 3 156 780,0 tys. zł, co stanowi wzrost o 6,7%. Największe przychody Spółce przyniosła sprzedaż produktów i usług – 2 931 572,3 tys. zł w 2010 r. i 3 131 041,0 tys. zł w 2011 r., zaś przychody ze sprzedaży towarów i materiałów wyniosły w 2010 r. 27 274,0 tys. zł i 25 739,0 tys. zł w 2011 r. Odnotowano wzrost zobowiązań długoterminowych i krótkoterminowych. W 2011 r. zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 904 816,0 tys. zł (819 331,5 tys. zł w 2010 r.), a zobowiązania długoterminowe 1 111 875,9 tys. zł (787 571,9 tys. zł w 2010 r.). Zobowiązania długoterminowe na koniec 2011 r. stanowiły głównie zobowiązania z tytułu leasingu finansowego w kwocie 1 012 627,0 tys. zł.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Biura Zarządu Spółki⁶, ujemny wynik finansowy był spowodowany między innymi ograniczaniem działalności czarterowej Spółki i związanym z tym spadkiem przychodów ze sprzedaży towarów wolnocłowych, brakiem korzyści finansowych, które wystąpiły w roku 2010 (przychody gotówkowe od firmy Boeing), awaryjnym lądowaniem samolotu i związaną z tym koniecznością utworzenia rezerw finansowych, kosztami niezrealizowanych ujemnych różnic kursowych dotyczących wyceny przyszłych zobowiązań finansowych w związku z dużymi wahaniami kursów walut, wysokim poziomem cen paliwa lotniczego oraz presją konkurencyjną na obniżanie cen biletów.

2. Zgodnie z §19 pkt. 10 Statutu PLL LOT, Rada Nadzorcza w dniu 11 grudnia 2009 r. zatwierdziła „Program Restrukturyzacji PLL LOT wraz z projekcją finansową na lata 2010-2015”. Projekcja zakładała między innymi zwiększanie przychodów z działalności podstawowej, dodatni wynik działalności podstawowej od 2011 r., dodatni wynik finansowy netto od 2010 r. Jak wskazują wyniki finansowe Spółki, zakładane cele nie zostały w pełni osiągnięte. W przyjętym w dniu 21 października 2011 r. uchwałą nr 51/2011/VII/175, Sprawozdaniu z

⁵ Wniosek Dyrektora Biura Ochrony OO/5132/03/2009 zatwierdzony przez Prezesa Zarządu 19 stycznia 2009 r.

⁶ Pismo znak DZ/74/W/2012 z dnia 18 września 2012 r.

realizacji Programu restrukturyzacji PLL LOT stwierdzono między innymi, że nie osiągnięto zakładanego wyniku z działalności podstawowej, osiągnięto poprawę wyniku działalności operacyjnej, z zakładanych 146 inicjatyw realizowanych w ramach restrukturyzacji wdrożono 116, w trakcie wdrażania jest 13, a 17 zostało wycofanych.

3. W okresie objętym kontrolą wynagrodzenia członków Zarządu Spółki określone były zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁷, to jest nie przekraczały wysokości określonej w art. 8 pkt 3 tej ustawy. Wydatki związane z odprawami i odszkodowaniami z tytułu zakazu konkurencji dla byłych członków Zarządu wyniosły 189,0 tys. zł w 2010 r. i 313,6 tys. zł w 2011 r.

4. W okresie objętym kontrolą Spółka z opóźnieniem (od 3 do 26 dni) przekazała do Ministerstwa Skarbu Państwa pięć spośród dziewięciu kwartalnych informacji o spółce z większościowym udziałem Skarbu Państwa. Obowiązek przekazywania sprawozdań został określony w załączniku nr 2 do Zasad Nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa⁸. Informacje te powinny być przesyłane w formie wydruku oraz elektronicznej w terminie do końca miesiąca następującego po upływie kwartału sprawozdawczego (wyjątkowo za IV kwartał do 10 lutego). Opóźnienia wynikały z błędu pracownika odpowiedzialnego za przekazywanie sprawozdań Spółki, z którym rozwiązano umowę o pracę w czerwcu 2011 r. Począwszy od II kwartału 2011 r. informacje były przekazywane terminowo.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację działań restrukturyzacyjnych, w tym mających na celu wypracowanie dodatniego wyniku finansowego.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁷ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

⁸ Ministerstwo Skarbu Państwa, Warszawa 15 marca 2010 r. – aktualizacja wprowadzonej w październiku 2005 r. do stosowania na mocy zarządzenia Nr 41 Ministra Skarbu Państwa drugiej edycji *Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa*.